

Genová expresní analýza jako nástroj detekce rozvoje diabetu 1.typu

PREDIA

Doc. MUDr. Kateřina Štechová, Ph.D.
Laboratoř autoimunitních onemocnění
Pediatrická klinika FN v Motole a
2. lékařské fakulty University Karlovy

Počáteční stimul?

Vnější faktory

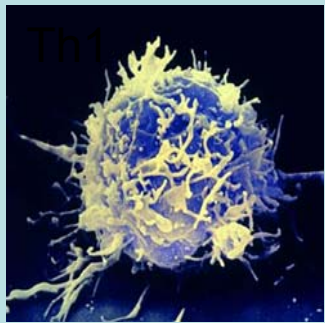
Vnitřní faktory (genetické pozadí)

Prediabetická fáze

Ab pozitivita

T1D Manifestace

čas

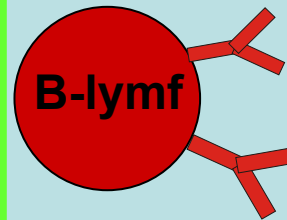
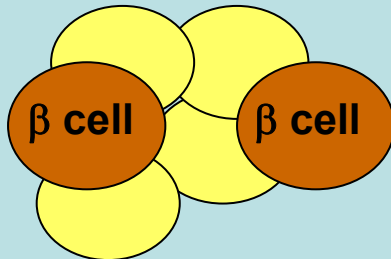
Th1

Cytokiny

Makrofágy, Tc

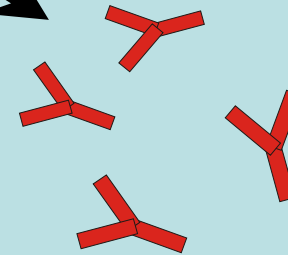
Cytokiny

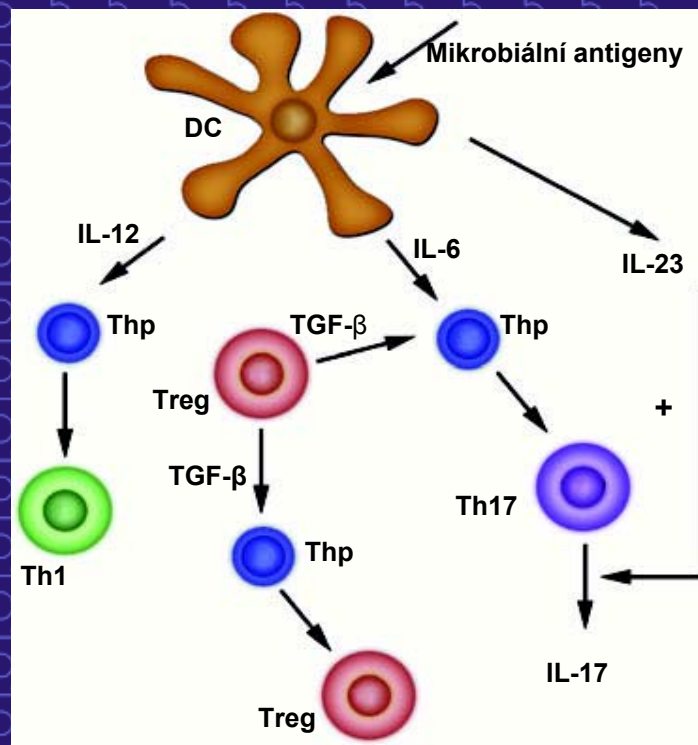
B-lymf

ICA, GAD65A, IAA, IA2A

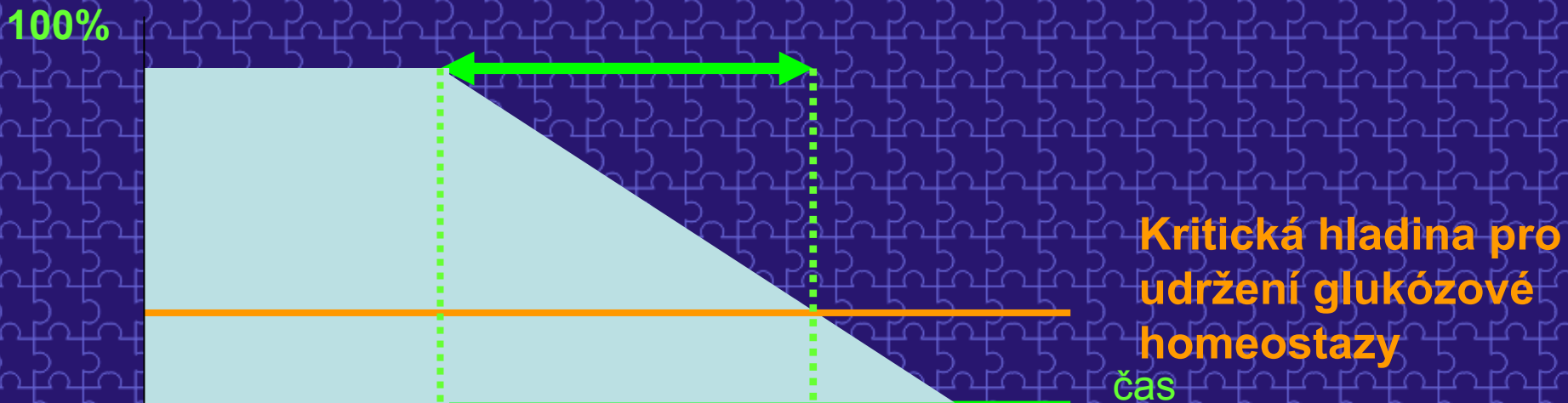

Diferenciace Th buněk

Proč je důležitá časná detekce autoimunitního procesu?

Množství beta buněk

Důležitost určení prediabetické fáze

Prediabetes

Genetické pozadí
HLA genotypizace

Autoprotilátky

GAD, IA2, IAA,
ZnT8A

Rizikový cytokinový
vzorec

???

Signalizační dráhy

TGFbeta/IL10

Program predikce diabetu 1.typu

Určen pro prvostupňové příbuzné pacientů s T1D

Sourozenci diabetických dětí
(n=670)

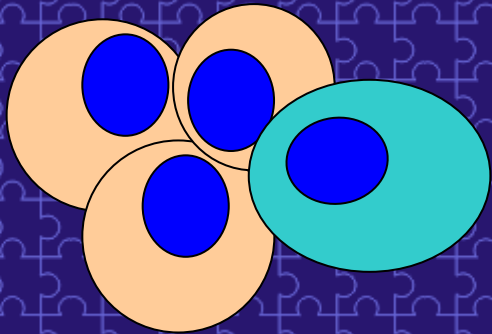
Děti diabetických rodičů
(n=478)

Program predikce diabetu 1. typu dnes

- HLA genotypizace
- Stanovení autoprotilátek
(GADA, IAA, antilA2)

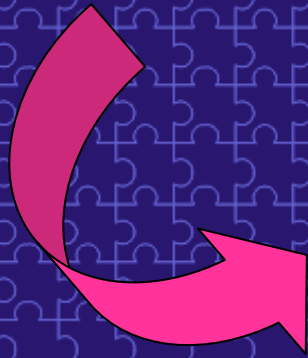
Protilátkově pozitivní pacienti →
Funkční test - ivGTT
Buněčné testy – cytokinový profil

PBMC

Basální stav

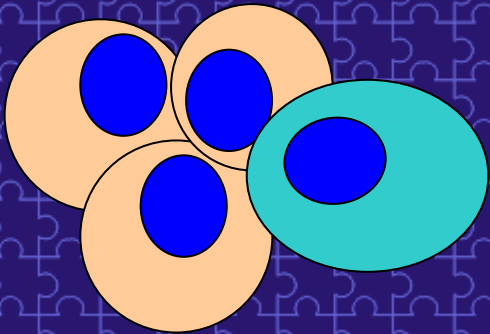
Stav po stimulaci

Stimulace = + Autoantigeny (IDS):

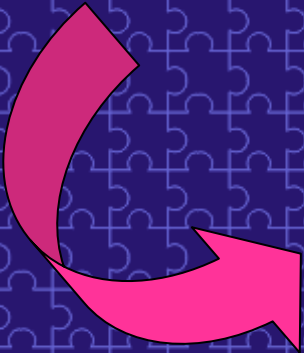
- GAD 65
- GAD 65 a.a. 247-279
509-528
524-543
- IA-2/R2 a.a.853-872
- Proinsulin, beta řetězec a.a.9-23
- PHA jako pozitivní kontrola, E.coli

PBMC

Basální stav

Stav po stimulaci

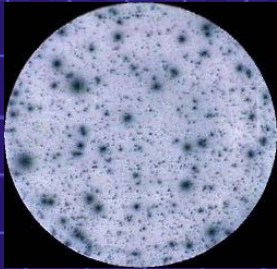
- 1) Na proteinové úrovni
- Cytokinový profil-
- 2) Na genové úrovni
- Genová exprese-

„Proteinová array“ studovaná skupina n=220

	D (T1D pacienti)	DRL (příbuzní) AB +	DRL ABS -	DV
Studovaná skupina	60	40	60	60

Cytokinový profil

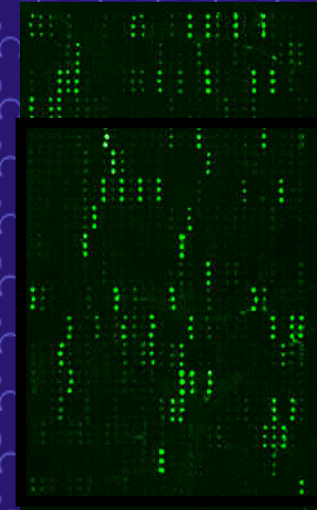
ELISPOT

Protein microarray

Quantibody

ELISA

Protein array - výsledky

Rizikový vzorec

Th1 cytokiny: TNF-beta, IFN-gamma

Th2 cytokiny: IL-13

Th3 cytokiny: IL-10, TGF-beta (p<0.01 pro oba)

„Zánětlivé cytokiny“: IL-6

Další (Th17, Th9): IL-9, -17

„Genová array“ studovaná skupina n=76

	D (T1D pacienti)	DRL (příbuzní) AB +	DRL ABS -	DV
Studovaná skupina	22	12	24	18

Genová array

- Phalanx array, 30968 genomových prób (NimbleGen), GeneSpring, MetaCore software, RT-PCR

PBMC

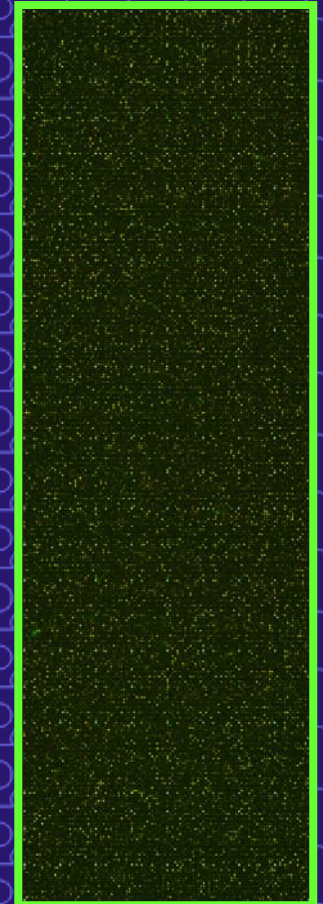
PBMC bez stimulace
= **bazální stav**

PBMC + autoantigeny
= **stav po stimulaci**

NA

hybridizace

??? Změna na úrovni genové exprese???

Genomová data – „klastry“

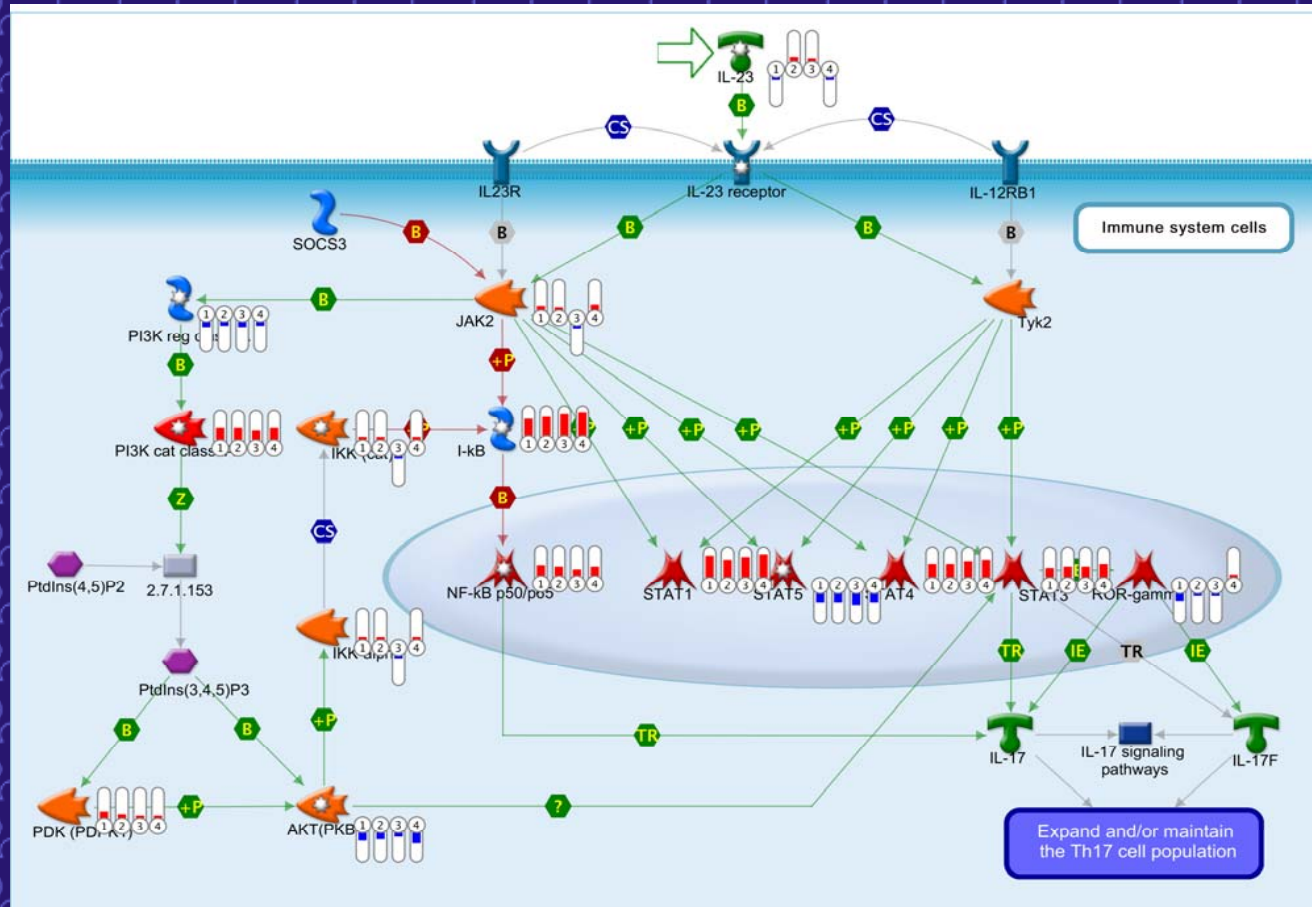
Genová array výsledky a funkční genomika

Nejzajímavější data vyšla u Abs + příbuzných, kde byl nejsignifikantnější rozdíl ve srovnání s ostatními skupinami v imunologických drahách zapojených do

- Antivirové odpovědi
- TLR signalizace (TLR-1, -2,-3,-4)
- IL-9, -17, -23 a IL-27
signální dráhy

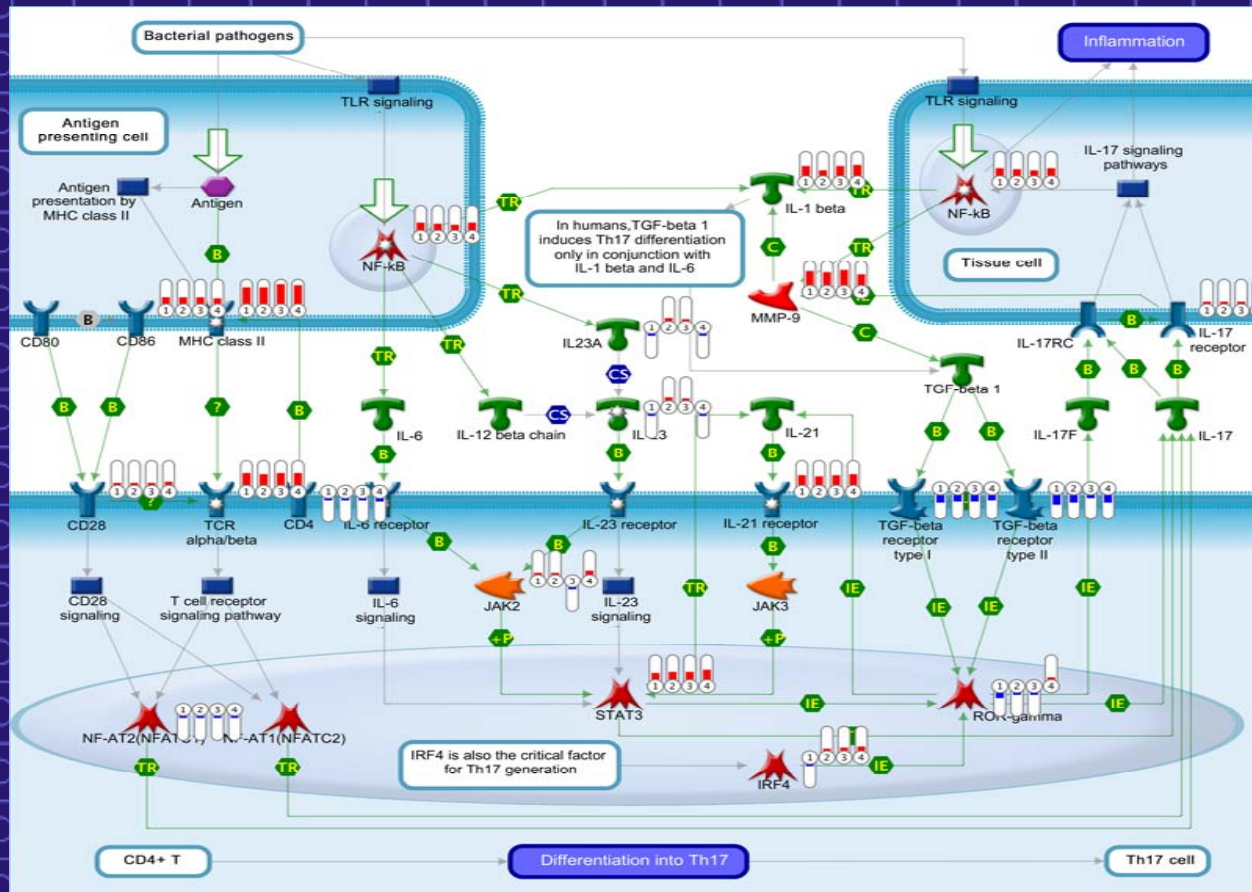
IL-23 signální dráha

($p=0,008937$)

IL-17 buněčná diferenciace

($p=0,01143$)

Závěr

- Naše výsledky potvrdily, že pro vznik T1D jsou důležité i jiné imunitní mechanismy (resp. jejich odchylky) než pouze „čistá Th1 predominance“ autoreaktivních pomocných T lymfocytů
- **Faktory nespecifické imunitní odpovědi, faktory spojené s prezentací antigenů a komplexní regulací polarizace imunitních odpovědí (Th3/Th1 –Th9-Th17) mohou být použity jako nové potenciální biomarkery rozvoje T1D.**
- **Existují molekulární podskupiny T1D?**

Poděkování

- Halbhuber Zbyněk²
- Hubáčková Miluše¹
- Ulmannová Tereza¹
- Štavíková Vendula¹
- Koloušková Stanislava¹
- Šumník Zdeněk¹
- Šiftancová Jana¹
- Obermannová Barbora¹
- Petruželková Lenka¹
- ¹12. lékařská fakulta
University Karlovy,
Fakultní nemocnice v
Motole, Praha
- ²Central European
Biosystems, Praha

Finanční podpora: Národní projekt MZOFNM2005 a NPVII 2B06019

PREDIA

www.predia.cz

www.labao.cz

Děkuji za pozornost

www.predia.cz, www.labao.cz